

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИТМІКА

з галузі знань А Освіта

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО)»

за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

предметна спеціальність А4.13 Середня освіта (Мистецтво.

Музичне мистецтво)

Кваліфікація: Вчитель-бакалавр музичного мистецтва закладу загальної середньої освіти, музичний керівник дошкільного закладу, викладач початкових спеціалізованих навчальних мистецьких закладів (за видами)

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 27 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Ритміка
Викладач (і)	Марусик Наталія Іванівна
Контактний телефон викладача	380680545353
E-mail викладача	natalia.marusyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, год. 180
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Ритміка» – є дисципліна, яка дає базу для опанування фахівцем – хореографом інших видів хореографічного мистецтва; забезпечує якість навчання, формує культуру спілкування, художній смак, творчу свободу. Як складова підготовки фахівця забезпечує правильну поставу усіх частин тіла, виховання навичок, а пізніше розвиток координації, вивчення основних елементів у чистому вигляді та в композиційному сполученні, опанування навичками складання окремих частин та уроку в цілому, виходячи з напрямку та специфіки хореографічного колективу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є –

- розвиток слухового сприймання музики та оволодіння прийомами руху;
- активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах;
- надати студентам знання з питань побудови уроку з ритміки та хореографії.

Основними цілями вивчення дисципліни є

опанування методикою виконання рухів і вправ;

- засвоєння прийомів координації;
- розвиток музичності і виразності виконання;
- розвиток педагогічних, постановочних і репетиторських навичок

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти(А 2.1*); здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності

та наскрізні вміння, визначені державним стандартом освіти (А 2.2*); здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти (А 2.3*); здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти (А 2.4*); здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного середовища (В 1.1*)

ЗК-8. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки Пособам з особливими освітніми потребами (Б 1.3*); здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших особливостей (В 1.3*)

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами (В 1.2*)

ЗК-10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

ФК-3. Уміння виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокальнохорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва.

ФК-12. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК-15. Здатність демонструвати високий рівень диригентської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності у виконавській, творчій та педагогічній роботі; здатність до художньо-музичної взаємодії в колективній роботі.

Результати навчання:

РН 2. Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

РН-04. Готовність до художньо-творчої, виконавсько-хорової діяльності; інтерпретування вокально-хорових творів; реалізації колективних вокальнохорових проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

РН 5. Знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

РН 6. Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практик.

РН 10. Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.

РН-17. Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій

роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	60
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3-4	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Змістовний модуль1. Мета і завдання курсу. Тема 1. Роль музичної ритміки у хореографічному навчанні. Зміст і методи навчання. Тема 2. Музично - ритмічні вправи та рухи. Елементи музичної виразності та відображення їх в рухах: характер музичного твору, темп музики. Техніка виконання ритмічних кроків Тема 3. Розвиток ритмічно-танцювальних навичок. Засвоєння підскоків. Вправи для рук.		5	10

<p>Змістовий модуль 2. Опанування основ хореографічного мистецтва Тема 4. Позиції ніг та рук, їх положення в народно-сценічному танці. Опанування позиціями ніг: I, II, III, IV, V, VI. Вивчення позицій рук Тема 5. Тренувальні вправи для розвитку техніки танцю. Побудова вправ і комбінацій біля станка відповідно до хореографічного матеріалу, який вивчається на середині зали. Постановка ніг, корпусу, рук. Вправи біля станка.</p>		5	10
<p>Змістовий модуль 3. Класифікація та характеристика українських народних танців. Тема 6. Народний танець – важливе культурне надбання українського народу. Хороводні, побутові та сюжетні танці.. Тема 7. Танцювальний фольклор Івано-Франківщини. Українські танцювальні традиції. Особливості виконання. Тема 8. Ознайомлення з основними рухами українського народно - сценічного танцю. Танцювальні кроки.</p>		10	20
<p>Змістовий модуль 4. Творчість видатних хореографів України. Тема 9. Творчість видатного балетмейстера гуцульського ансамблю «Гуцулія» - Ярослава Чуперчука та Володимира Петрика. Гуцулка – візитна картка Івано-Франківщини. Характеристика танцю. Складання танцювальних комбінації на основі вивчених рухів. Тема 10. Творчість видатного українського балетмейстера Павла Вірського. Гопак – візитна картка національної хореографії. Характеристика танцю. Складання танцювальних комбінації на основі вивчених рухів. Тема 11. Творчість видатних хореографів України. Дана Демків, Клара Балог, Алла Зібаровська.</p>		10	20
<p>Змістовий модуль 5. Хореографія різних танцювальних культур. Тема 11. Характеристика танцю «Полонез». Характеристика танцю. Складання танцювальних комбінації на</p>		10	20

<p>основі вивчених рухів. Тема 12. Характеристика танцю. «Вальс-мазурка». Складання танцювальних комбінації на основі вивчених рухів. Тема 13. Характеристика танцю. «Віденський вальс». Складання танцювальних комбінації на основі вивчених рухів.</p>			
<p>Змістовий модуль 6. Особливості учасних танцювальних течій. Різні стилі сучасних стилів хореографічного мистецтва. Тема 14. Особливості сучасних танцювальних течій та різноманітність стилів. Костюми та взуття сучасного танцю. Тема 15. Розучування окремих елементів сучасних танців. Передача почуттів і настроїв. Танцювальна творча імпровізація.</p>		10	20
<p>Змістовий модуль 7. Вікові особливості сприйняття хореографічного матеріалу дітьми. Тема 16. Значення музично – ритмічних занять для розвитку дітей молодшого шкільного віку. Тема 17. Танці дитячого репертуару. Берлінська полька. Розучування рухів та елементів танцю. Фігури, маюнок польки. Тема 18. Класичний вальс. Ознайомлення з основними рухами. Рахунок тактів. Розучування вальсового кроку та правого вальсового повороту. Положення партнерів у парі: положення рук, голови, тіла. Особливості техніки вальсового кружляння у парах. Розучування рухів під рахунок та під музику. Тема 19. Удосконалення техніки виконання вальсу. Тема 20. Тарантелла. Ознайомлення з основними рухами. Рахунок тактів. Розучування основного кроку. Положення рук, голови, тіла. Особливості техніки виконання. Розучування рухів під рахунок та під музику.</p>		10	20
ЗАГ.:		60	120

6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу		Лекція – 0 балів Практичне заняття – 50 балів Самостійна робота – 20 балів Індивідуальні заняття – 0 балів Залік – 30 балів Підсумкова оцінка – 100 балів	
Умови допуску до підсумкового контролю		До складання залікового заняття допускаються студенти, які за результатами змістових модулів набрали не менше як 25 балів.	
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Систематичне відвідування занять. За пропущене заняття студент повинен пред'явити довідку, або інший вагомий документ, в іншому випадку це впливатиме на семестровий контроль, одне пропущене заняття -2(бали). Наявність тренувальної форми. На початок заняття студент має бути переодягненим. Очікую ставлення, яке є придатним для навчання: бути відкритим, уважним, відповідальним та таким який інтегрує підказки, виправлення, поради.

8. Рекомендована література

1. Бігус О. О. Народно-сценічна хореографія Прикарпатського регіону: монографія. Київ: Ліра-К, 2015. 182 с.
2. Бойко О. С. Художній образ в українському народно-сценічному танці : монографія. Київ : Ліра-К, 2020. 204 с.
3. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю : навч. посіб. для інститутів культури. 3-є вид. Київ : Мистецтво, 1996. 494 с.
4. Василенко К. Ю. Український танець. Київ : ІПК ПК, 1997. 282 с.
5. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. Київ : Мистецтво, 1991. 480 с.
6. Володько В. Методика викладання народно-сценічного танцю: підручник. Київ : НАКККіМ, 2014. 332 с.
7. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн. 1: Гуцульські танці / Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 608 с.
8. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн 2: Бойківські і лемківські танці / Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 318 с.
9. Голдрич О. С. Танцюймо разом: танці з репертуару народних ансамблів вишів м. Львова: «Черемош», «Полонина», «Підгір'я». Львів : Сполом, 2006. 288 с.
10. Голдрич О. С. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. 2-ге, допов. Львів : Сполом, 2006. 172 с.
11. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція та мистецтво балетмейстера. Суми : ФОП ЦЬОМА С. П., 2020. 157 с.
12. Зубатов С. Л. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців: навч. посібн. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 376 с.
13. Зубатов С.Л. Методика викладання українського народного танцю : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 376 с.
14. Камін В. О Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка. Київ: ДАКККіМ, 2008. 151 с.
15. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
16. Климчук І. С. Українське хореографічне мистецтво 1950 – 1980-х років як чинник формування національної ідентичності: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
17. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії. Харків : ХДАК, 2009. 140 с.
18. Колесніченко Ю. В. Українське намисто. Десять українських танців : зб. хореограф. Творів і муз. Додатком. Вінниця : Нова Книга, 2014. 272 с.
19. Колногузенко Б. М. Заповіт. Харків : ХДАК, 2010. 21 с.
20. Колногузенко Б. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Ч. 1: Хореографічна робота з дітьми : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2005. 153 с.

21. Колногузенко Б. М. Хореографічна сюїта : методичні матеріали з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2007. 106 с.
22. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво. Харків : ХДАК, 2008. 224 с.
23. Колосок О. П. Майстри народно-сценічного танцю :и біографічний довідник. Київ : ДАКККіМ, 2008. 116 с.
24. Кривохижа А. М. Гармонія танцю : метод. посіб. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2003. 100 с.
25. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник / Оксана Лань. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. – 180 с.
26. Лань О. Б. Особливості досягнення консенсусу у виборі теми хореографічної вистави групою студентів-авторів / О. Б. Лань // Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених «Актуальні питання гуманітарних наук». – Дрогобич. – Видавничий дім «Гельветика». – Випуск № 35. – Т. 3. – С. 4 – 10. <http://www.apfn-journal.in.ua/35-3-2021>.
27. Легка С. А. Українська народна хореографічна культура ХХ століття : дис. ... канд. істор. наук: 17.00.01 / Київський національний університет культури і мистецтв, 2003. 173 с.
28. Лісовська Н. Ю. Теорія і методика народно-сценічного танцю: навчально-методичний посібник для студенті спеціальностей: 024 Хореографія; 014 Середня освіта. Хореографія. 2 видання доповнене. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 178с.
29. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. Київ : Альтерпрес, 2007. 468 с.
30. Марусик Н., Стасько Б. Митці народної хореографії Прикарпаття : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ «Плай» ЦІТ, 2009. 164 с.
31. Пархоменко О. М. Теорія та методика українського народно-сценічного танцю (перший рік навчання). Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 189 с.
32. Повалій Т. Л. Теорія та методика викладання українського народного танцю: навч. посібн. Суми : СПДФО Повалій К. В., 2015. 250 с.
33. Стандарт фахової передвищої освіти спеціальності 024 Хореографія / Міністерства освіти і науки України. Київ, 2021.
34. Чернишова А. М. Теорія та методика народно-сценічного танцю: конспект лекцій з початкової дисципліни. Житомир, 2018. 124 с.
35. Narasymczuk R. Tance Huculskie. Lwów, 1939. 304 s.
36. Narasymczuk Roman: tance huculskie [Гуцульські танці]. Prace etnograficzne [Етнографічні праці]. Lwów : Towarzystwo Ludoznawcze, 1939. Т. 5. 186 p.
37. Klymasz R. Ukrainian Folksongs from the Prairies. Canadian Institute of Ukrainian Studies Press University of Alberta. Canada, 1992. 180 p.
38. Kvetsko O. Retrospective analysis dance Bojko in the Carpathian region in the context of Ukrainian choreographic culture. European Journal of Arts, Austria. Vienna, 2017. №1. P. 76–79.

39. Kvetsko O., Havelia O. Folklore as the primary of forming the boiko's dance. European Journal of Arts, Austria. Vienna, 2020. №1. P. 162–165.
40. Nahachewsky A. Ukrainian dance: a Cross-Cultural Approach / Labrary of Congress Cataloguing- in- Publication Data. United States of America, 2012. 275 p.

Викладач Н. Марусик, доцент